

УДК 656.073

**ПРОБЛЕМИ ЗАГАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗПОДІЛУ ВАНТАЖІВ У
ЛОГІСТИЦІ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВАНТАЖІВ - ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ
НАЙБІЛЬШИХ ЛОГІСТИЧНИХ ОПЕРАТОРІВ ЄС**

О.О.Шуліка

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

shulika.khnahu@gmail.com

Транспортування небезпечних вантажів є найвідповідальнішим і суворо регламентованим видом діяльності транспортних і логістичних компаній. Доставка небезпечного вантажу вимагає від перевізника особливої уваги до підготовки транспорту та екіпажів, що забезпечують перевезення таких речовин. Найбільша небезпека небезпечних речовин існує під час їх перевезення, де вони можуть піддаватися дії зовнішніх сил, здатних викликати аварії та інші неконтрольовані процеси [1]. Європейська спільнота підкреслює відмінності діяльності логістичних компаній, які надають в основному прості логістичні послуги, від професійних логістичних операторів, які поєднують послуги транспорту, експедирування та зберігання на основі знань та досвіду. Тому досвід найбільших логістичних операторів ЄС може бути корисним для вітчизняних транспортно-експедиторських компаній, що працюють на ринку перевезень небезпечних вантажів, адже відомо, що більше 20 % загального обсягу автомобільних перевезень України припадає на перевезення небезпечних вантажів [2].

Наземні перевезення в Євросоюзі найчастіше є частиною мультимодального ланцюжка доставки товарів (порт – склад, залізниця – склад), тому найбільші парки важких вантажівок у своєму розпорядженні мають глобальні логістичні компанії – DB Schenker, DHL Freight, Kuehne + Nagel, DSV, Bollore Logistics, BLG Logistics і Norbert Dentressangle [3].

Організація перевізного процесу доставки небезпечних вантажів включає заходи щодо технічного оснащення перевезень, безпечного руху по маршруту та навчання обслуговуючого персоналу. Особлива увага при цьому приділяється регламентації перевезень, тобто розробленню єдиних норм і правил перевезень небезпечних вантажів, що дасть змогу здійснити їх стандартизацію та уніфікацію.

Разом з безперервним удосконаленням усіх ланок технологій перевізного процесу в центрі уваги фахівців автомобільного транспорту залишаються питання безпеки руху та запобігання аваріям з небезпечними вантажами. Особливе значення має екологічний аспект перевезень небезпечних вантажів. По-перше, вплив небезпечних речовин, що перевозяться різними видами транспорту, на навколишнє середовище може викликати незворотні зміни й навіть загибель флори та фауни. Особливо відчутні відхилення від екологічної рівноваги викликають події-інциденти (аварії) з небезпечними вантажами [4]. По-друге, світова спільнота занепокоєна питанням викидів шкідливих речовин при здійсненні перевезень вантажів та зміни орієнтації транспортно-експедиторських компанії на концепцію «зеленого ланцюга поставок» [5, 6], тобто розробці нових концепцій боротьби із забрудненням навколишнього середовища в розрізі стратегії сталого розвитку.

Одна з найбільших логістичних операторів ЄС, DB Schenker, в стратегії розподілу вантажів, небезпечних в тому числі, зазначає наступні положення: економічна, соціальна та екологічна гармонія в логістиці; набуття статусу провідного постачальника «зелених» логістичних послуг; набуття статусу екологічного піонера галузі до 2020 року; скорочення викидів CO₂ на 30 % до 2020

року та викидів CO₂е на 50 % до 2030 року; скорочення транспортних миль на консолідацію; використання екологічно чистого виду транспорту; постійне оновлення автопарку; використання інноваційних двигунів і палив; досвід екологічного консалтингу щодо енергоефективності; дії щодо зменшення шуму [7].

Інший вагомий логістичний оператор ЄС, компанія DHL Freight, в загальній стратегії розподілу небезпечних вантажів регламентує наступне: оптимізацію ланцюга поставок; надійність, безпеку та прозорість; стійку корпоративну політику (економічну, екологічну та соціальну відповідальність щодо вжитих заходів, ефективне проектування всіх технологічних ланцюгів, продуманий та синхронізований графік перевезення вантажів, оптимальне використання транспортних засобів, обчислення та мінімізація викидів CO₂, використання безпаперової логістики, пріоритетність перевалки небезпечних речовин або речовин, небезпечних для води; оптимізацію енергетичного балансу в офісних будівлях та логістичних центрах, систему управління освітленням внутрішніх передпокоїв та приміщень) [8].

Таким чином, основні стратегічні цілі логістичних операторів включають модернізацію транспортної інфраструктури, враховуючи статистичні характеристики розподілу, такі як види транспортування небезпечних матеріалів, властивості водія, властивості транспортних засобів, екологічні властивості, властивості доріг. Перевезення небезпечних вантажів мають націлюватись на розумну та екологічну дистрибуцію: оптимізовані маршрути, автомобілі з альтернативними приводами та енергоефективні склади, застосування ІТ-інструментів, співпраця з одержувачами з метою планування та організації можливості прийому та зберігання товарів, організовуючи комбіновані транспортні послуги.

Література.

1. Придюк В. М. Аналіз шляхів підвищення ефективності використання автотранспортних засобів при перевезенні небезпечних вантажів. *Наукові нотатки*. 2014. Вип.45. С. 444 – 447.
2. Офіційний сайт Міністерства інфраструктури України : веб-сайт. URL: <https://mtu.gov.ua/content/statistichni-dani-pro-ukrainski-zalznici.html> (дата звернення: 10.03.2020).
3. БАМАП: Каботажный континент : веб-сайт. URL: http://bamar.org/information/smi/2018_06_01_95162/ (дата звернення: 10.03.2020).
4. Музикіна С. І. Аналіз безпеки руху під час перевезення небезпечних вантажів на залізничному транспорті. Вісник Академії митної служби України. Серія: «Технічні науки». Дніпропетровськ, 2014. 1 (51). С. 135 – 139.
5. Zou X., Zhao W., Zhang T.T. Study of Green Logistics Technology to Manufacturing Based on Green Supply Chain Theory. *Advanced Materials Research*. 2015. 2438-2442. P. 1073 – 1076.
6. Wang Y. Low-Carbon Logistics and Sustained Economic Cycle for Manufacturing Engineering. *Applied Mechanics and Materials*. 2004. P. 264 – 267.
7. Офіційний сайт DB Schenker : веб-сайт. URL: <https://www.dbschenker.com/global> (дата звернення: 10.03.2020).
8. Офіційний сайт DHL Freight : веб-сайт. URL: <https://www.dhl.com/en.html> (дата звернення: 10.03.2020).